

ПІРОВА Л.В., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КІЗ ЗААНЕНСЬКОЇ ПОРОДИ

В останні роки простежується тенденція до зростання виробництва козиного молока і продуктів з нього.

В молочному козівництві найбільш поширеною породою кіз є зааненська. У фермерських господарствах широко використовують такі породи як альпійська, нубійська, тогенбурзька. На козиних фермах розводять тварин як вітчизняної, так і зарубіжної селекції. Різні породи і селекційні групи кіз суттєво відрізняються за молочною продуктивністю і якістю молока.

На сучасному етапі розвитку молочного козівництва формування стад здійснюється за рахунок вітчизняних племінних ресурсів та імпорту молочних кіз зарубіжної селекції.

Для забезпечення високої продуктивності кіз і ефективного виробництва молока надто важливе значення мають повноцінна годівля і умови утримання, проте й не менш важливу роль при цьому відіграє фізіологічно обґрунтоване доїння, до якого якнайкраще повинні адаптуватися тварини.

Тому метою нашої роботи було вивчення молочної продуктивності кіз зааненської породи за показниками удою, масовою часткою жиру і білка у молоці.

Дослідження проводили у ФГ «Бабині кози» Тетіївського району, Київської області на стаді кіз (200 голів) з середньорічним надоем 824 кг молока від однієї кози. Годівля здійснюється з кормових столів, доїння – на доїльній установці типу «УДА-10».

Порівняльна оцінка молочної продуктивності кіз за лактаціями за указаними критеріями показала, що тривалість III лактації у них була довшою на 18,4 дня, а I і II, навпаки, коротшою, відповідно, на 86 і 4,2 дні.

Аналогічно з тривалістю лактації і удій за III закінчену лактацію у кіз становив 768,4 кг, що порівняно з удоєм за I лактацію (605,8 кг) був більшим на 162,6 кг, або 26,8 % ($P < 0,95$). Безумовно, що ця різниця зумовлена, насамперед, більшою тривалістю лактації.

Що стосується удою кіз за закінчену II лактацію, то він був меншим на 53,6 ($P < 0,95$) кг, або 7,0 %, порівняно з удоєм за III лактацію.

Невід'ємними параметрами оцінки молочної продуктивності кіз є не тільки величина удою, а масова частка жиру і білка у молоці. У наших дослідженнях піддослідні кози не мали істотних відмінностей у показниках масової частки молочного жиру у молоці залежно від лактації. Наприклад, в удоях за I лактацію середній вміст жиру у молоці кіз становив 3,84, а за II лактацію – 3,86 % з різницею 0,02 %. За III лактацію відмічена така само різниця (0,02 %) масової частки жиру у молоці кіз.

Аналогічна картина характерна і для концентрації білка у молоці піддослідних кіз. Так, у молоці, отриманому за I лактацію, містилося 3,26 і 3,27 % білка, що можна вважати практично однаковим. В удоях за II лактацію молоко кіз містило однакову кількість білка – 3,25 %, порівняно з удоєм за III лактацію.

Одним із важливих критеріїв оцінки продуктивності кіз є коефіцієнт молочності, який показує кількість синтезованого організмом кіз молока у розрахунку на 100 кг живої маси. Як виявилось, у кіз-первісток коефіцієнт молочності був найвищий – 1442,3 кг, що більше, порівняно з козами другої лактації, на 12,7 кг, або 0,9 %, III лактації – на 45,3 кг, або 3,2 %.

Отже, тривалість III лактації у кіз зааненської породи була більшою, порівняно з козами другої і першої лактації. Аналогічно з тривалістю лактації найвищий удій молока отримано від кіз III лактації. Масова частка жиру і білка в молоці кіз з віком майже не змінюється.